

Notitie aan : Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Notitie van : BRBS Recycling
Datum : 18 december 2020
Betreft : Internetconsultatie Financiële Zekerheid

Mijne dames, heren,

In de voorbije jaren is het spook van het Besluit Financiële zekerheid Milieubeheer in verschillende vormen met enige regelmaat opgedoken.

Op 18 maart 2008 is de gewijzigde motie-Vietsch/Neppéus 29 383, nr. 91 over het opheffen van het Besluit Financiële zekerheid Milieubeheer met grote meerderheid van stemmen aangenomen. De motie van de kamerleden Vietsch CDA en Neppéus VVD werd breed gesteund door CDA, VVD, PvdA, PVV, CU, D66, SGP en Verdonk.

Dit betekende dat de toenmalige Tweede Kamer Minister Cramer van VROM heeft opgeroepen het op 8 februari 2003 inwerking getreden Besluit Financiële zekerheid Milieubeheer in te trekken.

De kamer was van mening dat het nut van betreffende Besluit niet is aangetoond en dat de risico's door vergunningverlening en adequate handhaving voldoende beperkt worden.

Hiermee heeft de Kamer een niet mis te verstaan signaal aan de Minister afgegeven om de onnodige financiële beperking, die het Besluit tot gevolg heeft, ongedaan te maken.

Met de uitvoering van deze motie wordt door de Minister veel sneller dan de eerder voorgestelde termijn van drie jaar de knoop doorgehakt. Voor recyclingbedrijven is het een terechte en grote opsteker, aangezien de sector hiermee niet de verwachte honderden miljoenen euro's als doodkapitaal opzij hoeft te zetten en een stuk ambtelijke willekeur ongedaan wordt gemaakt. De sector kan doorgaan op de ingeslagen weg en haar geld besteden aan verdere uitbreidingen en innovatie.

BRBS Recycling (de Branchevereniging voor recycling, breken en sorteren) zag destijds haar zware lobby hiermee beloond. Desalniettemin heeft de staatssecretaris bij brief van 18 januari 2019 de Tweede Kamer geïnformeerd over haar voornemen een voorstel voor financiële zekerheid voor de afvalsector in procedure te brengen. De werkgroep die hiermee aan de slag is gegaan heeft in een (concept-) verslag een aantal aanbevelingen gedaan doch deze zijn in de consultatieversie van het besluit tot wijziging niet allemaal terug te vinden.

Vanuit de achterban van BRBS Recycling is reeds met bezorgdheid gereageerd op de informele geluiden die rondom dit onderwerp klonken. Vooral het gegeven dat vanuit het verleden is gebleken dat grotere concerns soms anders benaderd worden als MKB bedrijven waardoor er nog meer ongelijkheid kan ontstaan. De kans dat het voor MKB-bedrijven ten koste gaat van het te investeren vermogen groot is. Tevens is de kans dat illegale opslag (anders of meer dan in de vergunning is toegestaan) door financiële zekerstelling niet wordt voorkomen. Adequate en fysieke handhaving ligt hier meer voor de hand als succesfactor.

De nieuwe consultatie

Op woensdag 25 november 2020 is de internetconsultatie "wijziging omgevingsbesluit i.v.m. verplicht stellen financiële zekerheid" gepubliceerd. In de nota van toelichting staan een aantal zaken die vragen om reactie. Deze reactie treft u bijgaand.

Met vriendelijke groet,

Otto Friebel
Directeur BRBS Recycling

Reactie

Bevoegdheid of verplichting voor het stellen van financiële zekerheid (p. 5 – Inleiding)

Niet voor niets is de financiële zekerheid stelling voor afvalbedrijven, relatief korte tijd na de invoering, weer afgeschafte (2008). De redenen daarvan waren dit gelegen in het feit dat het stellen van financiële zekerheid het risico voor de overheid niet verkleinde. Immers in de gevallen dat de overheid alsnog moest opdraaien voor de kosten bleek dat de gestelde zekerheid onvoldoende was omdat er meer cq. andere afvalstoffen lagen dan vergund en/of dat er geen vergunning was.

Hiermee heeft de Kamer een niet mis te verstaan signaal aan de Minister afgegeven om de onnodige financiële beperking, die het Besluit tot gevolg heeft, ongedaan te maken.

Daarnaast gaf het besluit voor zowel de overheid als het bedrijfsleven een significante extra administratieve last welke met name door de overheid zelf lastig te managen viel, o.a. vanwege het ontbreken van financiële expertise (over welke negatieve waarden spreken we, wat kan er op welk moment liggen, negatieve en/of positieve waarden kunnen zeer snel fluctueren, etc.). Samenvattend was de mening dat de risico's uitsluitend beperkt konden worden via de adequate vergunningverlening en handhaving door de overheid en het besluit afvalbedrijven onnodig beperkte in de financiële ruimte.

Bevoegdheid of verplichting voor het stellen van financiële zekerheid (p. 7 – Majeure risicobedrijven)

Net als voorheen blijft het vaststellen van de hoogte van de financiële zekerheid de bevoegdheid van het vergunningverlenend bevoegd gezag; per bedrijf dient dit te worden vastgesteld". Deze situatie is absoluut onwenselijk omdat hiermee willekeur en ongelijkheid in de hand wordt gespeeld.

De bevoegdheid tot het stellen van financiële zekerheid (dus geen verplichting) geeft een ongelijk speelveld. Immers het hangt dan af van het bevoegd gezag hoe deze het risico beoordeelt zonder dat daar heldere criteria kunnen worden gehanteerd. En zelfs in het geval van heldere criteria zal er een verschillende risico interpretatie zijn. Daarnaast zal de overheid vaak haar eigen belang laten meeleven bij een dergelijke bevoegdheid. Provincie A vraagt een lagere zekerheid dan Provincie B, omdat zij ook andere belangen laat meeleven (werkgelegenheid, verhuur van terrein, etc.).

Uniform vastgelegde voorwaarden die gelijk zijn voor alle omgevingsdiensten en afvalbedrijven (zowel vergunningsplichtige als meldingsplichtige bedrijven) zijn onontbeerlijk. Ook de verschillen in hoogte en de vorm van de financiële zekerheid zal een ongelijk speelveld geven. Immers een groot bedrijf zou dan een concern garantie kunnen geven (welke waarde daaraan dan ook mag worden gehecht) en van een MKB bedrijf is een holdinggarantie wellicht op voorhand onvoldoende.

Brandrisico's bij afvalverwerkende bedrijven (p. 7 – Afvalverwerkende bedrijven)

Gesteld wordt dat het aantal branden en faillissementen de laatste jaren sterk is toegenomen waarbij gesuggereerd wordt dat dit de periode tussen 2015 tot de publicatie in 2018 betreft. De afvalverwerkende bedrijven hebben naar aanleiding van de brandincidenten maatregelen genomen die ertoe hebben geleid dat het aantal branden in de jaren 2019 en 2020 is gehalveerd ten opzichte van 2018. Dit is zonder enige vorm van financiële zekerstelling gerealiseerd, invoering van financiële zekerstelling leidt er hoogstwaarschijnlijk toe dat dit ten koste gaat van het investerend vermogen met een mogelijk negatief effect op het ingezette risicoanalyse- en preventietraject.

Bevoegdheid of verplichting voor het stellen van financiële zekerheid (p. 7 – Afvalverwerkende bedrijven)

De 260 miljoen negatieve restwaarden waar de overheid voor opdraaide, is naar onze mening vaak veroorzaakt doordat de overheid (direct of indirect) de verhuurder was van het terrein en daarmee (als private partij) zelf toestemming heeft gegeven voor het gebruik van het terrein met de daarmee gepaard gaande risico's (o.a. faillissementen). Immers de uiteindelijke eigenaar, in veel van zulke faillissement gevallen de overheid, moet de boel opruimen. Met andere woorden indien de overheid niet zelf de verhuurder was geweest dan was de schade voor de overheid niet opgetreden. De overheid zou dus zelf moeten kijken (zoals iedere verhurende partij van onroerend goed) aan wie zij verhuurt en onder welke voorwaarden en daarbij zelf de risico's incalculeren. Om vanwege het verhuurbeleid van de overheid (waar een private partij niet aan zou verhuren) nu alle afvalverwerkende bedrijven te laten vallen onder een financiële zekerheid is naar onze mening de verkeerde volgorde.

Brandrisico's bij afvalverwerkende bedrijven (p. 7 – Afvalverwerkende bedrijven)

Verbetering van het VTH-stelsel kan een bijdrage leveren aan een oplossing voor de problematiek. Op deze zinsnede wordt in de toelichting aangevuld dat het verstevigen van handhaving alleen, geen alternatief is. Dit omdat ook bij zeer intensieve handhaving toch nog incidenten plaats kunnen vinden. In die gevallen echter waarbij de overheid opdraaide voor de kosten van het opruimen was dit veelal het gevolg van falende handhaving. Zelfs nadat ook BRBS Recycling daar (soms meerdere keren) op heeft gewezen. Een hele sector hiervoor laten "boeten" lijkt dan ook op een disproportionele maatregel die de kern van het probleem niet wegneemt.

Milieueffecten (p. 16 – III milieueffecten)

De positieve effecten die in de toelichting worden benoemd zijn beter te bereiken door strikte handhaving in plaats van financiële zekerstelling. In deze paragraaf worden aannames gedaan die geen basis kennen: "de hoeveelheid afval neemt **mogelijk** af, omdat het **aannemelijk** is dat...". Dit is geen solide basis voor nieuwe wetgeving.

Aanbevelingen werkgroep Financiële Zekerheid Afvalbedrijven

Het lijkt of de aanbevelingen die door de werkgroep financiële zekerheid afvalbedrijven zijn gedaan amper tot niet zijn overgenomen in het nieuwe besluit, het verzoek is om deze aanbevelingen serieus te nemen en het besluit op te schorten.

Als deze regeling er ondanks alle bezwaren en ondanks het feit dat het in het verleden de nut en noodzaak niet is aangetoond toch wordt doorgevoerd zal er naar onze mening gekeken moeten worden naar een realistischere oplossing waardoor er geen ongelijk speelveld kan ontstaan en die het probleem bij de kern aanpakt in plaats van symptomen bestrijdt.